

Tavaszi szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzés 2024.
részjelentés
időszak: 2024. március 1-17.

Idén március 1. és április 1. között kerül sor a tavaszi szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzésre az egész országban, a Nébih irányításával, a területi élelmiszerlánc-felügyeleti szervek és a Nébih szakembereinek közreműködésével.

A húsvétot megelőző időszakban – a hagyományokat is figyelembe véve – fokozottan ellenőrzik a füstölt húskészítmények, különösen a sonkák előállítását, és a tojáscsomagolás során a jogszabályokban előírt minőségi és osztályba sorolási követelményeknek való megfelelést.

A kereskedelemben az étkezési tojás, a pácolt, füstölt húskészítmények, az édesipari termékek, a friss, primőr, import zöldségek és gyümölcsök, valamint a borászati termékek és alkoholos italok forgalmazásának ellenőrzésére kerül a hangsúly, az üzletekben és a piacokon egyaránt. Laboratóriumi vizsgálatokat idén különféle tormakészítményekből és sonkákból végeznek. Az elsődleges cél annak biztosítása, hogy kizárólag biztonságos, megfelelő minőségű élelmiszer kerüljön az ünnepi asztalra.

A 2024. évi tavaszi szezonális ellenőrzés első időszakának eredményei – számokban

A március 1-17. közötti első időszakban országosan összesen **1117 ellenőrzésre** került sor. Ebből **111 ellenőrzés élelmiszer-előállító helyen** (25 vágóhíd/daraboló, 33 húskészítmény előállító, 24 tojáscsomagoló, 28 egyéb előállító), **688 ellenőrzés az élelmiszer-forgalmazásban** (169 hiper-/szupermarket, 381 üzlet/szaküzlet, 91 vásár/piac, 30 nagyker/logisztikai központ, 17 egyéb forgalmazó), 108 kistermelőnél, 10 őstermelőnél és **200 vendéglátóhelyen** történt.

A feltárt szabálytalanságok miatt az ellenőrök **12 alkalommal figyelmeztetést, 77 esetben bírságot** alkalmaztak szankcióként, és **összesen több mint 7,2 millió Ft bírságot** szabtak ki, több eljárás még folyamatban van.

Az élelmiszer-előállító és forgalmazó létesítményekben a feltárt hiányosságok, illetve szabálytalanságok miatt 12 alkalommal kellett a tevékenységet korlátozni (1 húskészítmény előállítónál, 5 üzletben és 6 vendéglátó egységben).

év	ellenőrzött egységek száma	szankciók		
		figyelmeztetés esetszám	kiszabott bírság	
			esetszám	összeg Ft
2023	1 154	12	87	6 339 857
2024	1 117	12	77	7 238 756

A létesítmények ellenőrzésének eredményei

A különböző létesítmények ellenőrzése során az ellenőrök leggyakrabban **higiéniai hiányosságokat** tapasztaltak, melynek előfordulási aránya 8,2% (92 eset), ami magasabb a tavalyinál (2023-ban 5,3%), főként az üzletekben (46 eset) és a vendéglátásban (31 eset).

A **dolgozók egészségügyi alkalmasságának igazolásával** kapcsolatos nem megfelelést az ellenőrzések 5,1%-ában (57 esetben) tártak fel (2023-ban 3% volt az előfordulási arány), leggyakrabban a piacokon.

A **nyomonkövethetőségre** vonatkozó hiányosságok aránya idén nőtt, az összes ellenőrzés 4,3%-ában (48 esetben) állapították meg (2023-ban 4,1%), jellemzően a piacokon (10 esetben).

Az élelmiszerek ellenőrzésének eredményei

Az ellenőrzések során összesen **362 élelmiszer tételt kellett kivonni a forgalomból 5211 kg mennyiségben**, az előző évben ilyen döntést 208 tétel (7448 kg élelmiszer) esetében hoztak.

A forgalomból történő kivonás oka leggyakrabban a fogyaszthatósági, illetve minőségmegőrzési idő lejárt volt, 235 tétel esetében.

Az ellenőrzés alá vont élelmiszerek közül 59 tételt a nyomonkövetés hiánya, további 30 tételt pedig jelölési hiba miatt kellett kivonni.

Az élelmiszer-kereskedelem ellenőrzésének tapasztalatai

Az élelmiszer-forgalmazó létesítmények általános szempontok szerinti ellenőrzése mellett kiemelt figyelmet kaptak a húsvétkor hagyományos alábbi termékkörök. A forgalmazott termékeket az **üzletekben és a piacokon egyaránt** vizsgálta a hatóság.

Meg kell jegyezni, hogy a piacokon ellenőrzött füstölt húskészítményekkel és az édességekkel arányaiban több probléma merült fel, mint az üzletekben, különösen a lejáratú időn túli forgalmazás miatt.

Pácolt, füstölt, nyers vagy főtt húskészítmények forgalmazása

Az **üzletekben** 12 tételt (24 kg) a lejáratú időn túli értékesítés, 5 tételt (126 kg) a nem megfelelő nyomonkövethetőség, 7 tételt (534 kg) egyéb ok miatt vontak ki a forgalomból.

A **piacokon** 15 tétel (44 kg) lejárt terméket, és 2 tétel (28 kg) nem nyomonkövethető terméket kellett kivonni a forgalomból.

Étkezési tojás forgalmazása

Az **üzletekben** 5 tétel (45 kg) lejárt, és 1 tétel (2 kg) nem nyomonkövethető étkezési tojást vont ki a hatóság a forgalomból. A **piacokon** forgalmazott tojások esetében mindössze 1 tételt (13 kg) vontak ki a nyomonkövethetőség hiánya miatt.

Édesipari termékek forgalmazása

Az **üzletekben** 23 tételt (17 kg) lejárt minőségmegőrzési idő, 24 külföldi tételt (22 kg) a jelölés hibája miatt, és a nyomonkövethetőség hiánya miatt további 1 tételt (0,4 kg) vontak ki a forgalomból. A **piacokon** 10 tétel (45 kg) lejárt édesség kivonására került sor, és további 3 tétellel (29 kg) egyéb probléma merült fel.

Vendéglátás ellenőrzésének eredményei

(az itt említett adatok a fenti összefoglalásban szerepelnek)

Az ellenőrzés alá vont 200 vendéglátó egységben 31 esetben higiéniai, 9 esetben nyomonkövetéssel kapcsolatos hiányosságokat tártak fel a szakemberek. A dolgozók egészségügyi alkalmasságát 15 helyen nem tudták igazolni. Szankcióként 3 esetben figyelmeztetést, és 5 alkalommal bírság kiszabását alkalmazta a hatóság.

Zöldség-gyümölcs termékek ellenőrzésének tapasztalatai
(az itt említett adatok a fenti összefoglalásban szerepelnek)

A 2024. évi tavaszi szezonális élelmiszerlánc ellenőrzés keretén belül a Nébih és a vármegyei kormányhivatalok zöldség-gyümölcs minőségellenőrei a március 1-17. közötti időszakban 189 belföldi forgalmazónál végeztek ellenőrzéseket, ahol összesen 531 zöldség-gyümölcs tétel (204 hazai, 327 más EU tagállami, illetve 3. országbeli) vizsgálatára került sor. A vizsgálatok javarészt a friss szezonális termékekre irányultak.

Az ellenőrök 54 tétel esetben tettek kifogást, ebből 47 esetben jelölési hiba vagy minőségi kifogás, 7 esetben ismeretlen eredetű, nem nyomonkövethető termék miatt. Összesen 49 darab élelmiszer-ellenőrzési, illetve élelmiszerlánc-felügyeleti bírság kiszabására került sor összesen 1 818 756 Ft értékben. Az ellenőrök 5 forgalmazóval szemben alkalmazták a figyelmeztetés szankciót. Forgalomból kivonásra összesen 18 tétel került összesen 474 kg mennyiségben.

Borászati termékek és alkoholos italok ellenőrzésének eredményei
(az itt említett adatok a fenti összefoglalásban szerepelnek)

A Nébih és a vármegyei kormányhivatalok borászati és alkoholos italokat ellenőrző felügyelői a tavaszi szezonális ellenőrzés sorozat első szakaszában, a kereskedelmi létesítményekben országsszerte 111 terméket (74 hazai és 37 külföldi alkoholos italt) vontak ellenőrzés alá, melyek megfeleltek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak.

A kereskedelmi egységekben kapható, külföldről (EU tagállamból, 3. országból) származó borokból és széndioxid hozzáadásával készült gyöngyöző-borokból, szeszes italokból levett hatósági minták laboratóriumi vizsgálata folyamatban van.

Laboratóriumi vizsgálatok – sonka és torma

Laboratóriumi vizsgálat céljából különféle ecetes reszelt torma készítményekből (21 minta), valamint nyers és főtt sonkákból (45 minta) vettek mintát a Nébih munkatársai.

A Nébih laboratóriuma a 45 különféle sonka esetében a Magyar Élelmiszerkönyvben előírt sótartalmat ellenőrizte: a nátrium-klorid-tartalom (58%-os víztartalomra vonatkoztatva) legfeljebb 5,0% (m/m) lehet nyers sonkák esetén, míg a főtt sonka esetében legfeljebb 3,5% (m/m).

A vizsgálat alapján 15 termék bizonyult kifogásolhatónak, mert sótartalmuk meghaladta az előírt értéket.

Az üveges tormák esetében az [E220 - E228](#) élelmiszer-adalékanyagok mennyiségét vizsgálta a Nébih laboratóriuma. A kén-dioxid és a szulfitek az arra érzékeny embereknél allergiás reakciót okozhat, ezért ezeket kiemelten kell jelölni az összetevők között. Az adalékanyagokról szóló uniós rendelet alapján ezek a tartósítószer maximum 800 mg/kg mennyiségben lehetnek jelen a tormapépben. A tormakészítményben levő kén-dioxid határértékét minden esetben ki kell számolni a tényleges %-os tormatartalom alapján.

A vizsgált 21 db tormakészítményből 5 esetében a megengedettnél magasabb kén-dioxid tartalmat mutattak ki a vizsgálatok.

Minden laboratóriumi vizsgálat alapján kifogásolt termék esetében hatósági eljárás megindítására kerül sor.